

Druhá část projektu - základní analýza dat

Cílem této části projektu je provést základní analýzu datasetu [Statistika nehodovosti](#) Policie ČR. Data pro jednotlivé roky jsou v XLS souboru stažena a jsou k dispozici na stránce: https://ehw.fit.vutbr.cz/izv/data_23_25.zip. Popis dat naleznete na stránce <https://ehw.fit.vutbr.cz/izv>. Ačkoliv se jedná o soubory s příponou XLS, ve skutečnosti jsou to HTML soubory. Tento formát je dán daty z veřejných zdrojů.

Řešení se skládá ze 5 úkolů, přičemž výstupem každého úkolu bude jedna funkce implementovaná v jazyce Python.

Cíl

Cílem je vytvořit kód, který vizualizuje tři různé závislosti v datech. Kód bude součástí jednoho souboru `analysis.py`, jehož **kostru naleznete v elearningu** v IS VUT. Předpokládá se, že budete **primárně pracovat s knihovnamí Pandas a Seaborn** + je dovolené využít všechny knihovny zmiňované během přednášek. Matplotlib používejte pouze pro doladění vizuální podoby. Doporučený postup řešení je pouze nápovědou, můžete samozřejmě problém řešit jiným způsobem, pokud to povede ke stejnému výsledku bez nárustu komplikovanosti. Vyhněte se ale procházení dat pomocí for cyklů, jejich zbytečné použití povede ke snížení hodnocení.

Odevzdávání a hodnocení

Soubor `analysis.py` odevzdejte do 7. 12. 2025. Hodnotit se bude zejména:

- správnost výsledků
- vizuální zpracování grafů
- kvalita kódu
 - efektivita implementace (nebude hodnocena rychlost, ale bude kontrolováno, zda nějakým způsobem řádově nezvyšujete složitost)
 - korektní práce s Pandas a Seaborn
 - přehlednost kódu
 - dodržení standardů a zvyklostí pro práci s jazykem Python (PEP8)
 - dokumentace kódu

Celkem lze získat až 20 bodů, přičemž k zápočtu je nutné získat z této části minimálně 1 bod. Při pozdním odevzdání (na email) bude počítána penalizace -5 bodů za každý započatý den.

Úkol 1: Načtení dat (až 4 body)

Signatura funkce, která bude odpovídat tomuto úkolu:

```
Python
def load_data(filename : str, ds : str) -> pd.DataFrame:
```

Funkcionalita

- Funkce načte data obsažená v ZIP souboru získaného z adresy https://ehw.fit.vutbr.cz/izv/data_23_25.zip. Argument `filename` určuje cestu k souboru. Argument `ds` určuje název xls souboru (bez “I” prefixu - t.j. např “nehody” či “nasledky”). Soubor nestahujte z webu.
- Tento soubor obsahuje XLS soubory, které jsou však ve skutečnosti HTML soubory s kódováním cp1250.
- Vaším úkolem je postupně projít všechny tři potřebné soubory (pro roky 2023, 2024 a 2025) a spojit je dohromady.
- Není dovoleno vytvářet pomocné soubory.
- Data ve sloupcích nemodifikujte (zpracování dat bude součástí funkce `parse_data`).
- Názvy sloupců musí odpovídat názvům specifikovaném v popisu datového souboru (t.j. `p1`, `p36`, `p37`, ...). Smažte nepojmenované sloupce (obsahují vždy NaN).

Tipy: pracujte s třídou `zipfile.ZipFile()`, při načítání dat přes Pandas berte v úvahu fakt, že data jsou v kódování cp1250.

Upozornění: Další skripty budou využívat vaši implementaci načítání datového rámce. Bez této implementace není možné hodnotit další úkoly.

Úkol 2: Formátování a čištění dat (až 4 body)

Signatura funkce, která bude odpovídat tomuto úkolu:

```
Python
def parse_data(df : pd.DataFrame, verbose : bool = False) -> pd.DataFrame:
```

Funkcionalita

- Funkce dostane na vstup `DataFrame` získaný voláním funkce `load_data()` s parametrem `ds="nehody"`.
- Vytvoří se nový `DataFrame`.
- Funkce vytvoří v `DataFrame` sloupec `date`, který bude ve formátu pro reprezentaci data (berte v potaz pouze datum, t.j. sloupec `p2a`)
- Vytvořte sloupec `region` podle následující tabulky:

```
{0: "PHA", 1: "STC", 2: "JHC", 3: "PLK", 4: "ULK", 5: "HKK", 6: "JHM", 7: "MSK", 14: "OLK", 15: "ZLK", 16: "VYS", 17: "PAK", 18: "LBK", 19: "KVK"}
```

- Odstraňte duplikované záznamy dle identifikačního čísla (*p1*).
- Při povoleném výpisu (`verbose == True`) spočítejte kompletní (hlubokou) velikost všech sloupců v datovém rámci po vaší úpravě a vypište na standardní výstup pomocí funkce `print` následující řádek

```
new_size=X MB
```

Čísla vypisujte na 1 desetinné místo a počítejte, že $1 \text{ MB} = 10^6 \text{ B}$.

Tipy: Převod do formátu data provedete funkcí `pd.to_datetime`

Upozornění: Další skripty budou využívat vaši implementaci parsování datového rámce. Bez této implementace není možné hodnotit další úkoly.

Úkol 3: Počty nehod podle stavu řidiče (až 4 body)

Signatura funkce, která bude odpovídat tomuto úkolu:

Python

```
def plot_state(df: pd.DataFrame, df_vehicles : pd.DataFrame,
              fig_location: str = None, show_figure: bool = False):
```

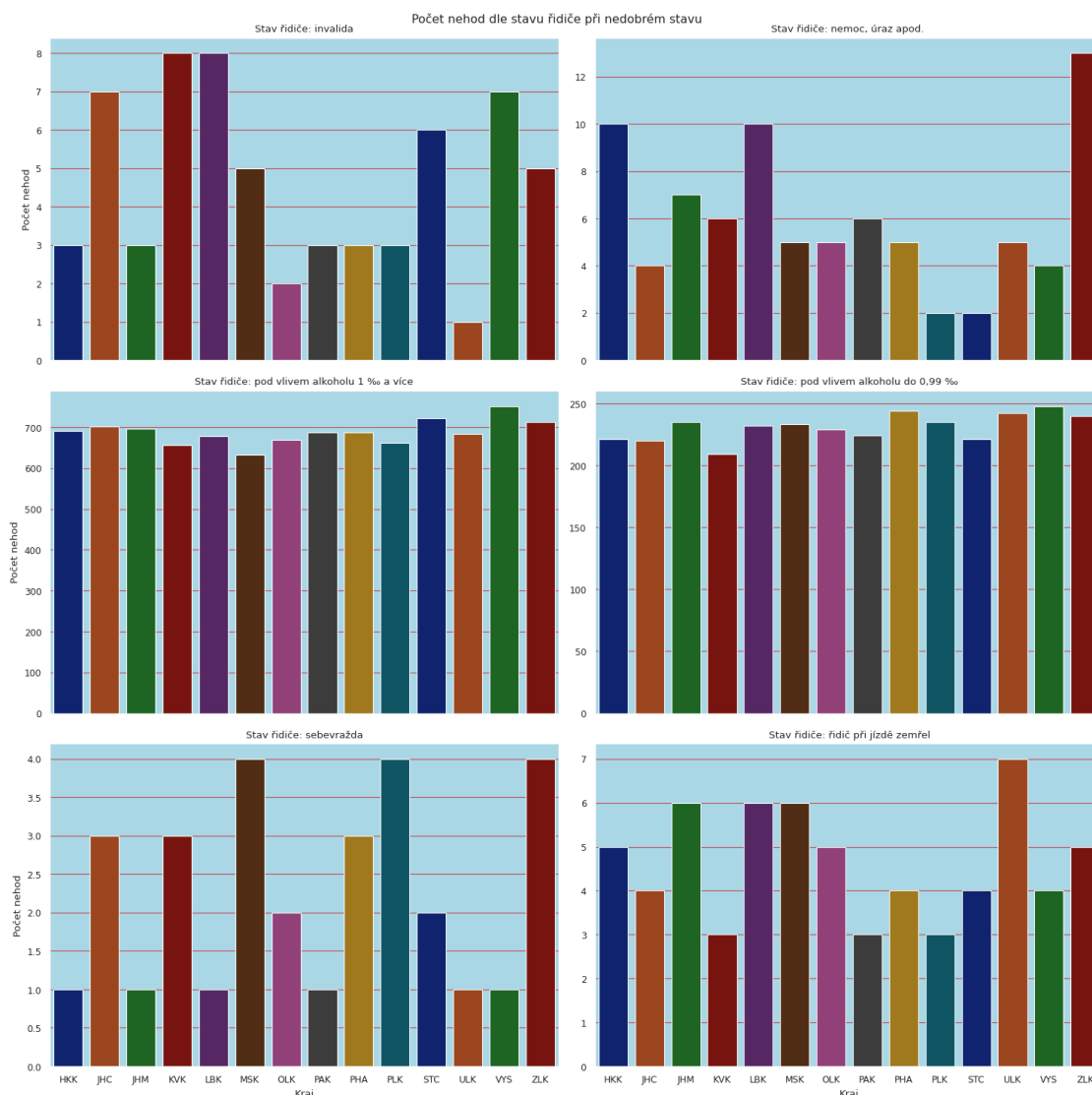
Funkcionalita

Vytvořte graf počtu nehod v jednotlivých regionech, který uložte do souboru specifikovaného argumentem `fig_location` a případně zobrazte pokud argument `show_figure` je `True`. Argument `df` odpovídá DataFrame jenž je výstupem funkce `parse_data` s parametrem `ds="nehody"`. Argument `df_vehicles` odpovídá čtení dat s parametrem `ds="Vozidla"`. Graf se bude skládat z 6 podgrafů uspořádaných do mřížky o třech řádcích a dvou sloupcích.

Požadavky:

- 1) Pracujte se sloupcem *p57*, rozlišujte pouze stavy označené číslem 3 až 9.
- 2) Nastavte správně titulky jednotlivých podgrafů.
- 3) Upravte zobrazení tak, aby se grafy a popisky nepřekrývaly.
- 4) Graf upravte tak, aby popisky na osách, titulky atd. dávaly smysl. Dle zásad dobré vizualizace (viz přednáška 4) zvolte vhodnou barvu a vhodný styl. U podgrafu nastavte vlastní pozadí.

Tip: nejdříve je vhodné si nahradit celočíselné hodnoty ve sloupci *p57* vhodnými řetězci a vytvořit nějaký *pomocný* sloupec, který potom budete sčítat při agregaci `groupby`. Vhodným figure-level grafem pak můžete tato data vizualizovat.

Příklad výstupu: (použita náhodná data a záměrně zcela nevhodná grafická forma)**Úkol 4: Alkohol, následky a roky v jednotlivých krajích (až 4 body)**

Signatura funkce, která bude odpovídat tomuto úkolu:

Python

```
def plot_alcohol(df: pd.DataFrame, df_consequences : pd.DataFrame,
                 fig_location: str = None, show_figure: bool = False):
```

Funkcionalita

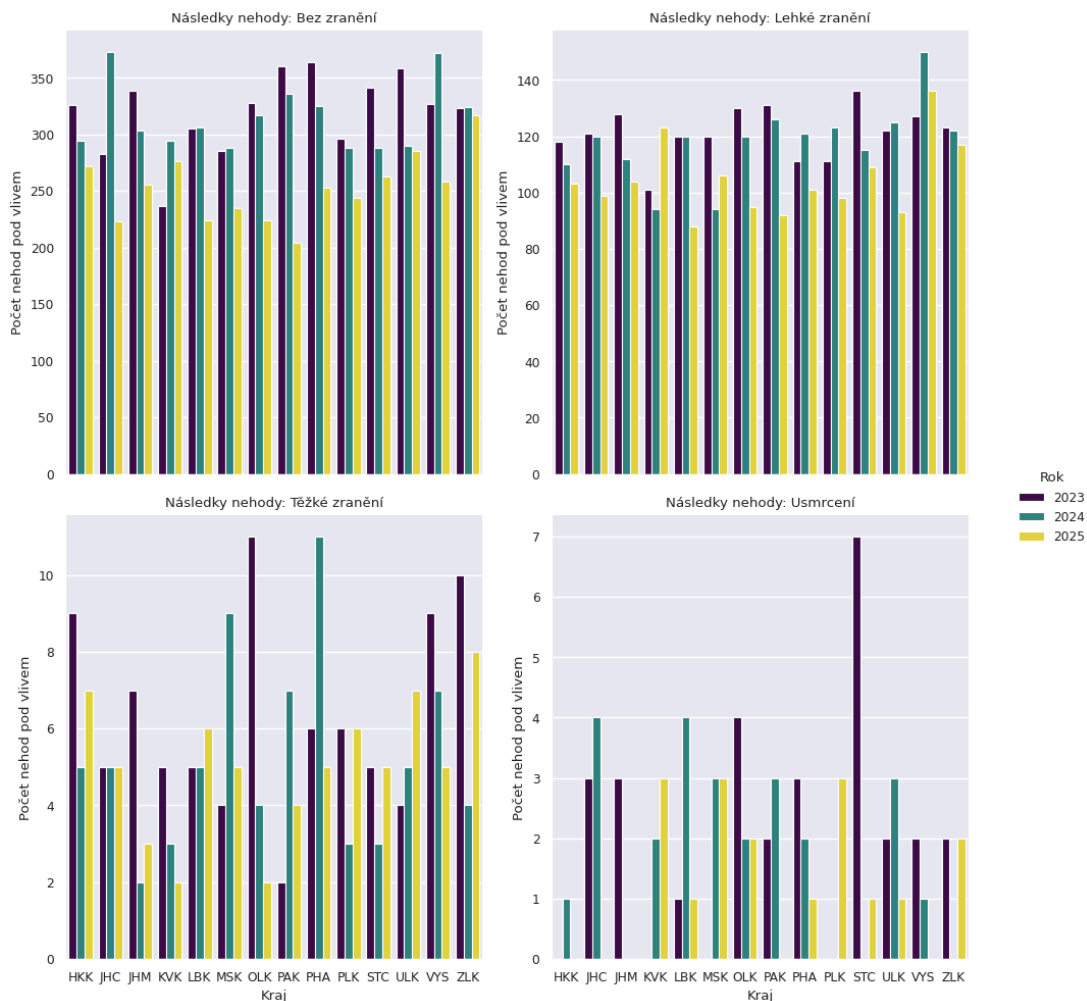
Vytvořte graf počtu nehod v jednotlivých regionech, který uložte do souboru specifikovaného argumentem `fig_location` a případně zobrazte pokud `show_figure` je `True`. Argument `df` odpovídá DataFrame jenž je výstupem funkce `parse_data` s parametrem `ds="nehody"` a `df_consequences` s parametrem `ds="následky"`. Jednotlivé dataframy je potřeba spojit podle indexu `p1` (vazba 1:n). Započítávejte pouze nehody pod vlivem (`p11 >= 3`). Dále pro

jednotlivé druhy zranění (*p59g*) zobrazte samostatný graf, kolik bylo následků pro libovolnou osobu v jednotlivých krajích v jednotlivých letech. Nehody počítejte za stejný časový úsek (tzn. nepočítejte listopad a prosinec, jelikož v roce 2025 ještě nejsou výsledky známy!)

Požadavky a doporučený postup:

- 1) Spojte dataframy
- 2) Určete podle *p59g* druh zranění.
- 3) Pomocí *dt* accessoru zjistěte měsíc a rok nehody
- 4) Určete si vhodným způsobem, zda byl v nehodě přítomný alkohol a vyberte data do října
- 5) Data správně agregujte pomocí *groupby* a vykreslete vhodným figure-level grafem.
- 6) Upravte zobrazení tak, aby se grafy a popisky nepřekrývaly.
- 7) Graf upravte tak, aby popisky na osách, titulky atd. dával smysl.

Příklad výstupu: (použita náhodná data)

Úkol 5: Druh nehody v čase (až 4 body)

Signatura funkce, která bude odpovídat tomuto úkolu:

```
Python
def plot_conditions(df: pd.DataFrame, fig_location: str = None,
                   show_figure: bool = False):
```

Funkcionalita

Vytvořte graf počtu nehod v jednotlivých regionech při různých podmínkách, který uložte do souboru specifikovaného argumentem `fig_location` a případně zobrazte pokud `show_figure` je `True`. Argument `df` odpovídá `DataFrame` jenž je výstupem funkce `parse_data` s parametrem `ds="nehody"`. Pro čtyři vámi vybrané kraje pro různé měsíce vykreslete čárový graf, který bude zobrazovat pro jednotlivé měsíce (osa X- sloupec `date`) počet nehod podle podmínek (`p11`).

Požadavky a doporučený postup:

1. Vyberte čtyři kraje a vyfiltrujte všechny nehody.
2. Na základě podmínek (`p11`) určete textovou hodnotu.

3. Transformujte tabulku tak, aby pro každý den a region byl v každém sloupci odpovídajícím podmínkám počet nehod (`pivot_table`)
4. Pro každý kraj proveďte podvzorkování na úroveň měsíců (`groupby + resample`) a převedte správně do *stacked formátu* (`melt`).
5. Vykreslete čárový graf a omezte osu X od 1. 1. 2023 do 1. 1. 2025.
6. Vykreslete patřičné grafy upravené tak, aby popisky na osách, titulky atd. dávaly smysl, nepřekrývaly ase a podobně.

Příklad výstupu: (použita náhodná data)

Poznámky k implementaci

Soubor, který vytvoříte, bude při hodnocení importovaný a budou volány jednotlivé funkce. Mimo tyto funkce, část importů a dokumentační řetězce nepište žádný funkční kód. Blok na konci souboru ohraničený podmínkou

```
Python
if __name__ == "__main__":
    pass
```

naopak můžete upravit libovolně pro testovací účely. Dále můžete přidat další funkce (pokud budete potřebovat), pro názvy těchto funkcí použijte prefix “_”. Všechny funkce však by měly být cca do 15 řádků kódu. Pokud vám bude načítání trvat dlouho pro ladění, doporučuji si řešení převést na začátku do Jupyter notebooku a až poté předělat do Python skriptu. Případně ve VS Code můžete využít funkčních bloků `#%%` a Shift-Enter pro ladění.

Stručnou dokumentaci všech částí (souboru a funkcí) uveďte přímo v odevzdaných souborech. Respektuje konvenci pro formátování kódu PEP 257 [[PEP 257 -- Docstring Conventions](#)] a PEP 8 [[PEP 8 -- Style Guide for Python Code](#)].

Grafy by měly splňovat všechny náležitosti, které u grafu očekáváme, měl by být přehledný a jeho velikost by měla být taková, aby se dal čitelně použít v šířce A4 (t.j. cca 18 cm). Toto omezení není úplně striktní, ale negenerujte grafy, které by byly přes celý monitor.

Grafy v zadání jsou pouze ukázkové. Data byla randomizována a vaše výsledky budou vypadat jinak. Není nutné ani chtěné, aby grafy vizuálně vypadaly stejně - vlastní invence směrem k větší přehlednosti a hezčímu vzhledu se cení! Co není přímo specifikováno v zadání můžete vyřešit podle svého uvážení.

Doporučený postup není nutné dodržet. Důležité je však to, aby výsledky odpovídaly zadání (včetně podvýběru dat a podobně). U argumentů funkcí `fig_location` můžete počítat s tím, že adresář, kam se mají data ukládat, již existuje.

Dotazy a připomínky

Dotazy a připomínky směrujte na fórum v IS VUT případně na mail mrizek@fit.vutbr.cz.